

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Ninivitarum poenitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

modum sanctus fuisse traditur, prospereque imperium administravit: ¹ gentem Ammonitarum bello victam, ² stipendium præstare coëgit. ³ Regnavit autem annis xvi. Eisdemque ⁴ Achaꝝ filius successit.

¹ LXXXIV. Celebris ⁵ circa hæc tempora ⁶ Ninivitarum

Ἰσραήλ, ἐπιμελητὴς δὲ τῶν κτ' τῶν πόλιν. Joseph.

¹ Gentem Ammonitarum bello victam.]

יְרֻיָּא. יי Paralipom. 27. 5. At Josephus cum autore nostro Ammonitas vocat: ἀμμωνίταις κτ' ἐπιτὰς Ἀμμωνίταις κτ' κρατήσας αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ.

² Stipendium præstare coëgit.] Ἐκ τῶν πάλαι (α, κτ) σίτη κέρως μυρίας τῶν αὐτῶν δὲ κτ' κτ' κτ' κτ'. Joseph.

³ Regnavit autem annis xvi.] Vixit annos xli. Ante ejus obitum Retzin Syriae Rex, & Pekah Rex I Israëlis, Judæam invaserunt. Anno xi. ejus Romulus urbis Romæ fundamenta jecit xxi. Aprilis, ipsis Palilibus. Sed quoniam controvertunt Chronologi de aliquibus annis, videantur Calvis. Petrus, Petavius, Torriellus, Salianus, & alii.

⁴ Achaꝝ filius successit.] יי Reg. 15. 38. יי Paral. 27. 9. Efa. 7. r. Matth. 1. 9. Ἀσβεῖσαις εἰς τὴν γῆν γυρόμενος, κτ' τῶν πατρῶν ἀρχαῖος νόμος, τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἐμικησατο, βαμὸς ἐν Ἰερουσαλήμιν ἀναστήσας, κτ' Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτῶν τοῖς εἰδωλοῖς, οἷς κτ' ἴδιον ὀλοκαύτω (α παύσαι κτ' τὴν ζωαναιῶν ἐστίν. Joseph.

⁵ Circa hæc tempora.] Quartus liber Regum ostendit Jonam sub Jeroboam Joas filio vixisse, iv Reg. 16. 25. Atque ita exposuit quoque Josephus, & post eum S. Hieronymus. A quibus non diffidet Funccius, qui missum fuisse scribit Jonam ad Ninivitas circa tempora Uzias sive Ozias. Nam Ozias & Jeroboam filius Joas, qui secundus & junior dicitur, una regnaverunt. Vide Josephum lib. 9. 11.

⁶ Ninivitarum.] Urbs vocatur in

sacris נִינְוֵה, & sic quoque Ammiano Marcellino & aliis. Plerique Græcorum Νίνον vocant, ut Strabo xvi. Plinius lib. 6. 13. Lucan. lib. 3. Ptolemæus in Assyria, & alii. Strabonis verba sunt: Ὁ μὲν Νίνος τῶν Νίνων ἐν τῇ Ἀσσυρίᾳ κτίσας, πολὺ δὲ μείζων ἢ τὸ βαβυλωνίον. Ingens igitur. Audi Diodorum: Ninus ad Euphratem urbem præclare munitam figura altrinsecus oblonga posuit. Nam latus utrimque longius ad cent. stadia excurrit; reliqua duo minora xcc. obtinent. Ambitus igitur totus stadiis ccc. xcc. constat. Murus ad centum pedum altitudinem exurgebat, & ad trium latitudinem curvum, junctim agitandorum, porrectus erat. Turres in eo ccc. lxx. ducentos pedes alta. Assyriis habitandam urbem dedit, ex aliis tamen nationibus, qui vellet, aggregati. His magnum agri vicini tractum assignavit. Hæc urbs à Cyaxare & Nebucadnezare aliquandiu post excisa, nunquam reffloruit. Quanquam urbs iterum ejus nominis, & ea adhuc Ammiani ævo, ingens. Sic enim ille: Ninive Adiabena ingenti civitate transfmissa. Lib. 17. De cujus vero situ accuratissime Fullerus 3. Miscell. 6. Non enim ad Tygrim, sed ad Lycum amnem sita fuit. Hodie adeo ex hominum memoria evanuit, ut ne situs quidem ejus notus sit. Geographus Nubiensis tradit Mosul ad Occidentalem Tigridis ripam, è regione vetustissimæ Urbis Lino, quæ in Orientali jacet, sitam. Vocat نينوى, quæ indubie Ninus urbs. Chaldæi enim & Arabes sæpe La pro Na ponunt, & contra. Qui vero Νίνον, quæ & Νινωὶ volunt eandem cum Mausel esse, falluntur. Non solum quia in adversis ripis: sed & quia gradu ferme

rum fides traditur. Id oppidum olim ¹ ab Assur, ² Seon filio ² conditum, caput regni Assyriorum fuit: ³ frequens tum incoletium multitudine, alens ⁴ virorum millia c. & xx. atque, ut in magno populo, abundans vitiis. Queis Deus ³ motus, Jonam prophetam ex Judæa ire præcepit, ac denunciare urbi excidium, ⁵ sicut olim Sodoma & Gomorrha divinis ignibus conflagrassent. Verum propheta prædicationis istius ministerium detrectans, non contumacia, sed præscientia, ⁶ qua videbat Dominum pœnitentia populi placandum, ⁷ navim, quæ ⁸ longe diversa regione Tharsos pete-

terme integro Ninus Ptolemæi septentrionalior, quam *Μεσσηνία* Chryfococca *Palmas*.

¹ *Ab Assur.*] Gen. 4. Ubi tamen magna disceptatio, אשור regionis, an hominis nomen. Vide Drusium. Maxime probabilis sententia, Assurem Chami filium, qui totius Assyriæ conditor, etiam regis urbis Ninives conditorem. Nec Moses repugnat. Non enim dicit יצא לאשור, vel אשור, quod fieri debuisset, si de Nimrodo sermo. Is igitur, dejecto Nimrodo, Monarchiam ad Assyrios transtulit. Assur autem hic est quem Chronicon Alexandrinum *Μεσσηνίας* vocat. Verba sunt: *Μεσσηνίας Νίνον ἑκαστὸν ἄσσυριων* *Μεσσηνίας*. Vide & Suidam in *Μεσσηνίας*. Hic est ipsissimus Assur, qui Dialecto gentica Athur: unde *Ἀθουρία* quæ eadem cum *Ἀσσυρία*. Hinc abjecto capite Thur, & *Μεσσηνίας*. Horn.

² *Seon filio.*] Nihil etiam dubitans lego *Sem filio*. Nam Assur filius Sem Gen. 10. 22. Hic Niniven primus condidit, Gen. 10. 11. Eucherius: *Assur Assyrii, ab Assur filio Sem. Hi urbem Ninum ex nomine Nini regis condiderunt, quæ nunc Ninive vocatur.* Druf. Alii legunt, *Semiramidis filio*.

³ *Frequens tum incoletium multitudine.*] Fuit enim urbs *גְּרָלָה לְאֵלֵהֵי*, admirandæ magnitudinis, in circuitum patens itinere tridui, Babylone multo

major. Quod ex prisca Fullerus ostendit 3 *Miscell.* 6.

⁴ *Virorum millia c. & xx.*] Imo hominum qui non poterant discernere inter dexteram & sinistram, hoc est, puerorum. Si verum hoc, ut est verissimum, quantus, putes, erat numerus aliorum, qui discernere poterant inter utramque manum. Druf.

⁵ *Sicut olim Sodoma & Gomorrha.*] Hoc de suo adjecit & ex ingenio promissit, aut ex commentario aliquo sumpsit. Sane in scholiis Camii Ebraei, *evertetur quemadmodum everse fuerunt Sodoma & Gomorrha. Nam opera eorum similia operibus Sodomitarum.* Druf.

⁶ *Qua videbat.*] Alibi est, quia. Vide Jon. 4. 2.

⁷ *Navim.*] Joppensem. Joppe autem est *יָפוֹ*, urbs Palæstina antiquissima, & ante diluvium condita. Strabo: *Locus satis editus est, ita quidem, ut inde tradant Hierosolymam conspici Judæorum metropolim: quin & Judæi portu hoc utuntur, usque ad mare digressi.*

⁸ *Longe diversa regione Tharsos petebat.*] *Πλοῖον ὁρῶν ἐμεῶς, εἰς Ταρσοῦν ἔωλετο τὴν Κιλικίαν.* Sed vide an legendum sit Tharsis. Nam sic est Jon. 1. in editione Græca, *ὡς ἀνέστη Ἴωνας ἔφυγεν εἰς Περσίαν.* Adhibe Lektionen meas. Druf. Augustinus Tharseis Ciliciam, Tharsum metropolim tradit. Idem Carthaginem potius innui putat in Psal. 47. Ammianus 14. *Ciliciam Tarsus.*

5 petebat, conscendit. Sed ubi in altum processum, nauæ
 6 sævitia maris compulsæ, quisnam esset mali causa, forte ex-
 ploravere. Cum super Jonam fors decidisset, tanquam
 piaculum tempestatis, in profundum projectus est: ¹ ex-
 ceptusque à ceto, marino monstro, ac devoratus, ² post tri-
 duum fere ³ Ninivitarum littoribus ejectus, jussa prædicat,
 7 urbem scilicet ob peccata populi ⁴ triduo perituram. Igi-
 tur

*sus nobilitat, urbs perspicabilis. Hanc con-
 didisse Perseus memoratur; vel certe ex
 Æthiopia profectus Sandan quidam nomine,
 vir opulentus & nobilis. Ubi per Sandan,
 Sardanapalum intelligi, tum ex nomi-
 nis affinitate patet, tum quia veteres
 tradunt cum una die Tarsum & Anchia-
 lum condidisse. Ex Æthiopia profectus
 dicitur, quia Chus vicina Assyriæ &
 Babiloniæ. Horn.*

¹ *Exceptusque à ceto.] A magno ali-
 quo pisce, quem lamiam fuisse nonnulli
 putant. Nam balæna, quod fauces angu-
 stiores habeat, hominem integrum vo-
 rare nequit. Drus. Imprimis ore vasto
 terribilis est λάμνης, quæ Lamia Lati-
 nis. Tanto enim oris est rictu, ut totum
 deglutiat hominem. Sane Nicæenses
 testati sunt Petro Gillio, se lamiam cœ-
 pisse ad quatuor librarum millia accedentem, inque ejus ventre reperisse ho-
 minem solidum. Item Massilienses ei
 retulerunt, invenisse se in ea hominem
 loriatum. Ut lamia possit videri id ceti
 genus, in cujus ventre divinitus conser-
 vatus Jonas Propheta fuit. Pene extra
 omnem controversiam ponimus, fabu-
 lam de Hercule, in balæne ventre com-
 morante, fuisse confictam ex Prophe-
 tica Jonæ nostri Historia. Nam & tridui
 meminerunt, & ob id à Lycophrone
 in Cassandra Hercules περιεσσερ
 vocatur, λέγει τὸ ἀφ᾽ ὅτι τὸν ἐ σκοτῆ-
 νῶ εἶναι τὸν γαστέρα ἔθ᾽ Ἰηεῖς.
 Isacius Tzerzes in Lycophr. plenius B.
 Cyrillus in Jonam, & Theophylactus.
 Qui dicunt, Herculem deglutitum qui-
 dem à ceto, redditum tamen, ab insito ceti
 calore capite solum depilato. Vossius. At-*

que existimarim fabulam Andromedes
 ab eadem origine derivatam. Quis enim
 dubitet, Ioppensibus innotuisse, Jo-
 nam è mari, & ut narrabat, ex ceti
 ventre, in lucem reversum. Ac quia
 ipsorum navi vectus, placandis numini-
 bus suis, virginem ibi alligatam, & ba-
 lænis objectam. Vide Solinum 39. Pli-
 nium 5. 13. & 31. Horn.

² *Post triduum fere.] Redundat fert.
 Nam Jon. 1. 1. fuit Ionas in visceribus
 piscis tres dies & tres noctes. Druf.*

³ *Ninivitarum littoribus ejectus.] Hi-
 storia narrat illum in aridam ejectum,
 nulla mentione facta littorum in quæ
 ejectus fuerit. Drusus. Non minus ridi-
 culum se Geographis Sulpicius præbet,
 atque Diorymus Strombychi filius, qui
 è Cilicia, per Cydnum in Choaspem
 fluvium, qui Susas præterfluit, se navi-
 gasse scripsit. Strabo 1. Τὸν δὲ λόγον,
 ὑπὸ τῆς κήτης καὶ ποθῆναι τρεῖς ἡ-
 μέρας καὶ τοσούτους νύκτας, εἰς τὴν ἀβύσσον
 ἐκβραδύνει πόντον, ζῶντα καὶ
 μηδὲν ἔσθῃσι λελωθημένον.
 Iosephus. Sed longius ab Assyria distat
 Euxinus Pontus. Quid obstat quo mi-
 nus eum ad eadem, unde digressus, Sy-
 riæ littora, ejectum statuamus, vel Cili-
 ciæ, unde recta in Assyriam & brevis
 via? Horn.*

⁴ *Triduo perituram.] Expresit lectio-
 nem Græcam ἐπι τρεῖς, quam corrum-
 ptam esse indicat Theodoretus, legen-
 dumque τεσσαράκοντα, adhuc quadra-
 ginta dies: cui assentior. Licet eam ex-
 cufare conetur Augustinus de Civitate
 Dei lib. 18. c. 44. Prosper Aquitanus:*

Sic

tur ¹ non diffimulanter, ut olim Sodomis, audita est vox Prophetæ: ac statim, ² jussu regis, exemploque, populus universus, quin & recens nati, ³ cibo potuque abstinere jubentur: jumenta itidem, & diversi generis animalia, compulsa fame ac siti, lamentantium speciem, cum hominibus præbebant. Ita ⁴ imminens malum aversum. ⁵ Jonæ apud ⁸ Deum conquerenti, quod fides dictis non affuisset, respon- ⁹ sum: *pœnitentibus veniam negari non posse.*

LXXXV. At in Samaria, Zachariam regem admodum ¹ impium, quem superius regnasse memoravimus, ⁶ Sella quidam interemit, regnumque occupavit: idemque ⁷ Manæ in-

fidiis,

Sic Ninive, monitis Jonæ, sub tempore cladis, Credidit, & tribus in luctu jejuna diebus, Promeruit morum excidio consistere re- gno.

Drusius. Josephus præter necessitatem, & velut dissusis veritati historiæ, concionem Jonæ pervertit. Verba ejus sunt: *Σταθείς ἐπήγορ ἐκίρυσεν, ὡς μετ' ὀλίγον πάλιν ἀποβαλεῖσι τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας καὶ ταῦτα δηλώσας ὑπέσχετο.* Atqui nihil hujus Prophetæ dixit, & destructa etiam urbe regia, regnum nihilominus salvum esse poterat. *Horn.*

¹ *Non diffimulanter, ut olim Sodomis.]* Innuit, auditam cum fructu Jonæ concionem, apud Ninivitas. Contra quam Sodomis accidit, qui risu & contemptu, prænuncios cladis suæ exceperunt. *Horn.*

² *Jussu Regis.]* Jonæ 3. *Quis ille?* Sardanapali antecessor, ut quidam volunt. Sed tempora maxime suadent, fuisse ipsum Sardanapalum. *Calvisius.* Fuit Pul Sardanapali pater, de cujus expeditione in Palæstinam 1 Chron. 5. 26. 11 Reg. 15. 19. *Usserius.*

³ *Cibo potuque.]* Tria sunt quæ in luctu & dolore magno, aut in peccati pœnitentia, antiquitus fecere Hebræi, atque Hebræorum exemplo cæteri, qui aliquam Dei notionem habuerunt. Vesti-

menta sua sciderunt, atque iis abjectis, saccum induerunt, jejunio se macerant, & capita sua cinere & pulvere conspererunt. ut Genesis 38. Levit. 21. Num. 14. 1 Reg. 1. 11 Paral. 20. *Sigon.*

⁴ *Imminens malum aversum.]* Ad tempus. Nam eversio Ninives sub alio Rege accidit. *Idem.*

⁵ *Jonæ apud Deum conquerenti.]* Jonæ 4.

⁶ *Sella quidam.]* 11 Reg. 15. Sellum filius Jabes, qui in Græcis Bibliis *σέλλεμ* vocatur, 4. Reg. 15. 10. Hic regnavit in Samaria *μῆνας ἡμερῶν*, hoc est, interprete Hieronymo, *mensum unum.* Cæterum in Eusebio est *dies tres.* Drus. Zacharias autem regni sui mense sexto periit 11 Reg. 15. 8.

⁷ *Manæ insidiis.]* Legendum videtur pro *Manæ* insidiis, *Manehem.* Extremæ syllabæ locum errori dederunt. *Sigon.* Alibi, Manes. Manem, Manes; ut Joseph, Josés, & est contractum ex Manahem. Aut Mane, ut José, in quo abjecta ultima ex Joseph. Manem, Mane, ut Joseph, José. Sic Goliath, Golia. Mariam, Maria. Paulo ante, *Manæ insidiis*, qui est obliquus à Mane, nisi legendum, Mane insidiis. Porro in contractione Manem pro Manahem nullum est mendum, ut quidam censent. Nam similis contractio in Manaim pro Mahanaim, id est, castra. *Drus.* A Sulpitio Manes hic appellatur eodem quo Manes